

NRO*

In mei 2014 publiceerde De Volkskrant een paginagroot artikel over basisschool Het Talent uit Lent. Deze school werkt volgens een innovatief onderwijsconcept waarin veel aandacht is voor 21e - eeuwse vaardigheden zoals kritisch denken, digitale geletterdheid en samenwerken. Directeur Carla van den Bosch zou graag zien dat het effect van dit soort nieuwe initiatieven wordt gemeten, en dan vooral waar het de 21e - eeuwse vaardigheden betreft. Want: "pas als we de resultaten langdurig bijhouden, kunnen we beoordelen of dit echt een goede manier van onderwijs is."

Deze oproep vormde de aanleiding voor het langlopend praktijkgericht NRO-project TALENTontwikkeling. Het project bestond uit twee onderdelen: een longitudinale meting van 21e - eeuwse vaardigheden bij de leerlingen van Het Talent en de ontwikkeling van een model om de leerkrachten te begeleiden bij het onderzoeken van hun eigen onderwijs.

**Het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO) werkt aan verbetering en vernieuwing van het onderwijs. Dat doet het NRO door onderwijsonderzoek te coördineren en te financieren, en door de verbinding tussen praktijk en onderzoek en tussen beleid en onderzoek te verbeteren.*

21^e eeuw vaardigheden op Het Talent. Succesfactoren van het onderwijs.

Resultaten onderzoek Universiteit Twente en Radboud Universiteit Nijmegen
Onderzoekers: Ard Lazonder, Noortje Janssen, Amber Walraven, Hannie Gijlers

Een aantal jaar geleden stond een artikel in de Volkskrant over onze school, met onze vraag "is het onderwijs zoals wij het geven, van toegevoegde waarde voor de ontwikkeling van 21^e eeuws vaardigheden?" De onderzoekers lazen dit artikel en namen de uitdaging aan, om het antwoord op deze vraag te gaan onderzoeken.

Gedurende drie schooljaren zijn de kinderen van Het Talent gevolgd op een aantal 21^e eeuws vaardigheden, te weten ICT vaardigheden, samenwerken en kritisch denken. Daarnaast is gevolgd hoe het gaat met de ontwikkeling van taal en rekenen, om te kijken of het aanbod in deze brede ontwikkeling niet ten koste gaat van de resultaten van basisvaardigheden als taal en rekenen.

Algemene conclusie uit het onderzoek van de universiteit van Twente en Nijmegen

"De ruimte voor 21e-eeuwse vaardigheden staat de ontwikkeling van taal- en rekenvaardigheid niet in de weg. Dit is een mooi resultaat waarmee de kritiek wordt weerlegd dat kinderen op vernieuwingscholen achterlopen waar het taal en rekenen betreft. Op Het Talent is dit zeker niet het geval, wat

aangeeft dat je het onderwijs anders kunt organiseren en groepsdoorbrekend kunt werken zonder dat dit de leerprestaties negatief beïnvloedt. Welke elementen uit het PDKS onderwijsconcept hiervoor verantwoordelijk zijn, kan op basis van dit onderzoek niet worden gezegd. Maar we kunnen wel concluderen dat de PDKS als geheel succesvol bijdraagt aan de ontwikkeling van 21e-eeuwse vaardigheden én taal- en rekenvaardigheden."

Overige resultaten uit het onderzoek

Bij elke vaardigheid is eerst gekeken of de leerlingen hun prestaties op de testen jaarlijks wisten te verbeteren. Vervolgens is de vaardigheidsgroei onderling vergeleken om te bepalen of verschillende vaardigheden zich op hetzelfde moment en in gelijke mate ontwikkelen. De belangrijkste resultaten worden hieronder puntsgewijs samengevat.

- De bovenbouw kinderen van Het Talent zijn bovengemiddeld goed in taal en rekenen.
- De bovenbouw kinderen van Het Talent ontwikkelen hun 21e-eeuwse vaardigheden gestaag.
Deze ontwikkeling is onafhankelijk van de vaardigheidsgroei in taal en rekenen.
Deze ontwikkeling gaat met 'sprongetjes' die niet voor elk kind op hetzelfde moment plaatsvinden (maar onafhankelijk zijn van leeftijd).
- De ontwikkeling van vaardigheden in het zoeken van informatie op Internet gaat sneller dan de ontwikkeling van alle andere vaardigheden.
- De prestaties en vaardigheidsgroei zijn onafhankelijk van kind kenmerken als leeftijd en geslacht.

Eindrapportage: [Klaar voor de toekomst](#) - Een longitudinaal onderzoek naar de ontwikkeling van 21e- eeuwse vaardigheden in het primair onderwijs.

Meesterschap - Praktijkgerichte onderzoeken uitgevoerd door de mentoren van Het Talent, ondersteund door onderzoekers van de Radboud Universiteit en de Universiteit Twente.

Inleiding

Binnen ditzelfde NRO-project TALENTontwikkeling zijn de mentoren van basisschool Het Talent in Lent deze uitdaging aangegaan. We werkten samen in vier teams en werden hierbij begeleid door onderzoekers van de Universiteit Twente en de Radboud Universiteit. Per team hebben we in twee jaar tijd drie praktijkgerichte onderzoeken uitgevoerd. Daarnaast heeft de vakleerkracht bewegingsonderwijs zelfstandig een onderzoek uitgevoerd. Dit resulteerde in 13 onderzoeken over uiteenlopende onderwerpen die door de

mentoren zelf zijn aangedragen. Bijvoorbeeld het ontwerpen van een toets voor begrijpend lezen of het inzetten van een verhaal als context voor kleutertaken.

Achtergrond

Praktijkgericht onderzoek is onderzoek door mentoren naar hun eigen onderwijspraktijk, om deze beter te begrijpen en/of te verbeteren. Praktijkgericht onderzoek verbindt wetenschappelijk onderzoek en de onderwijspraktijk aan elkaar, en kan een bijdrage leveren aan school, onderwijs, of curriculumontwikkeling en aan de kennisbasis over onderwijs (Leeman & Wardekker, 2010; Zwart, Van Veen, & Meirink, 2012). Door praktijkgericht onderzoek uit te voeren - al dan niet onder begeleiding - ontwikkelen leerkrachten een onderzoekende houding en verbeteren leerkrachten bovendien hun onderzoeksvaardigheden. Een onderzoekende houding gaat over open en nieuwsgierig zijn, het stellen van kritische vragen en het ter discussie stellen van vanzelfsprekendheden (Barton, McCully, & Marks, 2004; Cochran-Smith & Lytle, 2009). Deze houding reikt verder dan onderzoek alleen – het is een professionele kijk die ook van belang is voor het bewust reflecteren op de dagelijks lespraktijk (Barton et al., 2004; Dana & Yendol-Hoppey, 2009). Onderzoeksvaardigheden zijn nodig om een volledige empirische cyclus te kunnen doorlopen, van het formuleren van een onderzoeksvraag tot het trekken van conclusies op basis van 13 verzamelde onderzoeksgegevens. Onderzoeksvaardige mentoren met een onderzoekende houding zijn dus in staat bestaand onderzoek te beoordelen en zelf onderzoek uit te voeren om hun onderwijspraktijk te verbeteren.

Conclusie

De directeur en het onderwijzend personeel van Het Talent wilden onderzoek leren doen om hun onderwijs in de toekomst zelf te kunnen verbeteren. Hier heeft de school, samen met de begeleiders, in de afgelopen drie jaar grote stappen in gezet. Er is een brochure ontworpen om lerarenopleidingen kennis te laten maken met het Meesterschapmodel. En, de 13 onderzoeken die zijn uitgevoerd op Het Talent zijn gebundeld in een werkmap ter inspiratie voor collega's van andere scholen. Na het doorlopen van het Meesterschapmodel weten de leerkrachten hoe een onderzoek in zijn werk gaat, kijken zij kritischer naar andere onderzoek en stellen zij ook in hun eigen schoolpraktijk steeds vaker de waarom-vraag bij het nemen van nieuwe beslissingen. Een ontwikkeling die van groot belang is voor duurzame schoolontwikkeling. Zowel de school als de betrokken onderzoekers achtten dit project daarom een succes.